

NOTITIE

aan ACM
van ██████████ EP NL
onderwerp Reactie EP NL op consultatie ACM vormgeving invoedingstarief –
zaaknummer ACM/23/182950
bijlage(n) -
datum 9 januari 2026

Reactie van EP NL op consultatie ACM vormgeving invoedingstarief

Introductie

EP NL heeft met grote zorg kennisgenomen van het voornemen van de ACM om een nettatarief voor invoeding op het elektriciteitsnet in te voeren. Een invoedingstarief is een ineffektieve en contraproductieve maatregel. Het invoedingstarief verhoogt de kosten voor consumenten, vergroot de afhankelijkheid van import, ondermijnt leveringszekerheid en ontmoedigt investeringen in duurzame energie. Ten slotte is er geen juridische noodzaak voor de invoering van een invoedingstarief.

EP NL steunt de reactie zoals die door Energie-Nederland is opgesteld inclusief de antwoorden op de specifieke consultatievragen volledig. Met deze bijdrage wil EP NL graag haar zorgen toelichten en enkele specifieke aandachtspunten onderstrepen.

Leveringszekerheid verder onder druk

Een invoeringstarief in lijn met het rekenmodel dat eerder door de ACM is opgesteld, heeft een grote negatieve impact op economische levensvatbaarheid van gascentrales.

De jaarlijkse vaste kosten voor een CCGT bedragen circa €53.000 per MW per jaar (midden-scenario uit TenneT's rapport Monitoring Leveringszekerheid). Op basis van deze kosten concludeert TenneT dat de levensvatbaarheid van een deel van de gascentrales onder druk staat. EP NL onderschrijft deze conclusie. Met de invoering van een invoedingstarief nemen de verwachte kosten voor onze gascentrales toe met €32.800 per MW per jaar, een stijging van 61%. Vanwege het internationale karakter van de energiemarkt kunnen deze kosten slechts beperkt worden doorberekend aan de afnemers. Zo verwacht Aurora ("Feed-in grid charge – policy assessment update", August 2025) dat de stroomprijs met circa € 3–4 per MWh zal stijgen, terwijl onze centrales naar verwachting € 10,4 per MWh aan invoedingstarief zullen moeten betalen. Als gevolg hiervan voorzien wij een afname van de productie van onze gascentrales met ongeveer 25% en de verwachte bruto marge daalt nog harder. De mogelijkheid dat besloten moet worden om bestaande gascentrales te sluiten als die een grotere revisie moeten ondergaan, zal duidelijk stijgen. Leveringszekerheid, die al sterk onder druk staat, komt daardoor verder onder druk te staan.

Importafhankelijkheid en emissies nemen toe

Naar verwachting zal de invoering van deze maatregel leiden tot een toename van de elektriciteitsimport met 10–15 TWh, wat overeenkomt met ruim 10% van de totale Nederlandse elektriciteitsvraag. Dit betekent dat productie van relatief efficiënte Nederlandse gascentrales zal worden overgenomen door minder efficiënte buitenlandse gas- en kolencentrales en daarmee resulteren in extra emissies. Ook hernieuwbare energie zal in Nederland eerder worden afgeschakeld en vervangen worden door buitenlandse productie.

De totale kosten voor de gebruikers zullen toenemen

Aurora heeft berekend dat vanaf 2030 de kosten voor eindverbruikers door het invoedingstarief toenemen omdat de kosten van de elektriciteit harder stijgen dan de daling van de netwerkkosten voor afnemers. Dit is gegeven het feit dat de hogere productiekosten slechts gedeeltelijk kunnen worden doorbelast aan de consument. Dit heeft directe gevolgen voor de winstgevendheid, beschikbaarheid en operationele inzet van Nederlandse productiemiddelen en is uiteindelijk ook kostenverhogend voor de gebruikers:

De onrendabele top voor hernieuwbare energie zal toenemen. Om de duurzaamheidsdoelstellingen te blijven realiseren, zal aanvullende subsidie noodzakelijk zijn.

Voor het beschikbaar houden van voldoende regelbaar vermogen om de leveringszekerheid te borgen zullen (extra) capaciteitsvergoedingen vereist zijn.

Het aantal operationele centrales in Nederland zal afnemen. Voor een stabiele onbalansmarkt is voldoende regelbare capaciteit binnen de landsgrenzen essentieel. De volatiliteit op deze markt en de bijbehorende kosten zullen toenemen en worden doorberekend in de consumententarieven.

Doordat centrales minder frequent draaien, stijgt de kostprijs voor het leveren van FRR-diensten (Frequency Restoration Reserve). Deze extra kosten zullen uiteindelijk terugkomen in de netkosten. De conclusie is dat de totale kosten voor de gebruikers door de implementatie van deze maatregel zullen toenemen.

Hogere kosten door onzekerheid over toekomstige ontwikkeling van invoedingstarief

Een bijkomend aspect is dat de toekomstige ontwikkeling van de nettarieven altijd onzeker zal zijn. Een onzekere ontwikkeling van kosten vormt een risico en risico's beïnvloeden de business case negatief voor investeringen in productie of levensduurverlenging van bestaande productiemiddelen. Dit effect is groter voor productie en opslag (met een hogere prijselasticiteit) en lager voor verbruik met een gemiddeld lagere prijselasticiteit. De invoering van een invoedingstarief zal dus leiden tot hogere kosten voor de elektriciteitsvoorziening.

Hogere kosten door negatief effect op liquiditeit

De onzekerheid omtrent de invoering, structuur en hoogte van een invoedingstarief betekent dat de verkoop van productie en het afdekken van risico's op de termijnmarkten nadelig wordt beïnvloed. Een invoedingstarief zal immers een prijseffect hebben, maar zolang er geen duidelijkheid is over het invoedingstarief en dus over de hoogte van dat prijseffect, zullen partijen terughoudend zijn om op de termijnmarkt te verkopen. Deze onzekerheid leidt dus tot minder liquiditeit op de groothandelsmarkt.

Dit vertaalt zich in hogere kosten voor het afdekken van risico's (hedging) omdat de bid-ask-spread toeneemt of in grotere risico's (omdat risico's minder goed afgedekt worden) bijvoorbeeld voor leveranciers. Vervolgens leidt dit tot hogere prijzen voor consumenten.

Vermeende positieve effect ongewis

Bij EP NL is geen analyse bekend met betrekking tot het vermeende positieve effect van een nettatarief voor invoeding op de behoefte aan netinfrastructuur. Er kan in theorie een dergelijk positief effect bestaan, maar het is niet onwaarschijnlijk dat dat effect gering zal zijn.

Het is denkbaar dat de behoefte aan transportcapaciteit voor bepaalde locaties (onderstations) sterk wordt bepaald door momenten met hoge productie door zonneparken in combinatie met weinig afname. In dat geval zou de behoefte aan transportcapaciteit voor die onderstations verminderen indien een invoedingstarief ertoe leidt dat die zonneparken minder gaan invoeden. Uiteraard treedt er dan welvaartsverlies op omdat goedkope en duurzame productie moet worden vervangen door duurdere, minder duurzame productie eventueel in de vorm van import. Maar daarnaast is het zo dat die verminderde invoeding ook door het invoedingstarief getriggerd zal worden op momenten dat de netbelasting niet op de limiet zit. Bovendien zullen productiemiddelen op andere locaties gaan reageren, waarbij er geen positief effect is in de vorm van een verminderde behoefte aan netcapaciteit, bijvoorbeeld omdat de benodigde netinfrastructuur op die locaties wordt bepaald door momenten van hoge vraag en weinig invoeding, en dus niet samenhangen met het gedrag van producenten.

Een vlak invoedingstarief zonder tijds- of locatieprikkels is zinloos, omdat er dan geen enkel positief effect (lagere behoefte aan netinfrastructuur) is, terwijl de nadelen blijven bestaan. Maar een invoedingstarief zal per definitie nooit precieze tijds- en locatieprikkels kunnen geven, omdat een tariefstructuur niet te complex kan zijn en generiek moet worden toegepast. Het gevolg is dan dat de nadelen van het invoedingstarief zwaarder gaan wegen.

De ACM zal dus eerst een kritische analyse naar het vermeende positieve effect van een invoedingstarief op de behoefte aan netinfrastructuur moeten uitvoeren en vervolgens deze voordelen moeten afwegen tegen de nadelen, voordat overwogen kan worden om een invoedingstarief in te voeren.

Een bijzonder aandachtspunt in deze discussie is dat het huidige elektriciteitsnet wordt gekenmerkt door veel netcongestie. Dit is geen "normale" situatie waarbij congesties enkel incidenteel optreden. Deze situatie is in essentie ontstaan doordat netbeheerders in het verleden onvoldoende hebben geïnvesteerd en dus niet hebben voldaan aan hun wettelijke taak om aan de vraag naar transportcapaciteit te voldoen. Het is niet relevant of netbeheerders daarbij geplaagd zijn door externe omstandigheden, maar het is in ieder geval niet de schuld van de producenten. Het invoeren van een invoedingstarief met locatieprikkels in deze abnormale situatie met invoedingscongestie kan leiden tot sterke prikkels maar dus ook tot hoge kosten voor sommige productiemiddelen, die toevallig invoeden in een regio met invoedingscongestie. Hoge kosten voor die producenten zijn dan onredelijk en een eventuele verandering van het speelveld tussen producenten die meer of minder te maken hebben met invoedingscongestie is onwenselijk.

Verzwaren-tenzij afspraken zijn een alternatief

Zoals bij het vorige punt aangegeven, is het goed denkbaar dat een eventueel positief effect (verminderde behoefte aan netinfrastructuur) alleen bereikt wordt voor bepaalde locaties in samenhang met invoeding door een beperkt aantal productiemiddelen (bijvoorbeeld zonneparken). In die situaties is het beter om geen generiek instrument zoals een invoedingstarief in te voeren, maar doelgerichte maatregelen te nemen. Er kan dan een overeenkomst worden gesloten vergelijkbaar aan een contract voor congestiemanagement alleen met die productiemiddelen die bepalend zijn voor de behoefte aan extra netinfrastructuur en vervolgens kan dat contract worden ingezet alleen op die momenten dat productie daadwerkelijk beperkt moet worden. Netbeheerders hebben al de wettelijke verplichting om te bezien of het maken van dergelijke "verzwaren-tenzij" afspraken maatschappelijk gezien voordeliger is dan netverzwaring. Deze oplossing heeft niet de nadelen van een invoedingstarief. De conclusie is dan dat er een beter alternatief is en een invoedingstarief niet moet worden ingevoerd.

Overweeg een aansluittarief voor invoeding

ACM overweegt op dit moment alleen de invoering van een invoedingstarief voor gebruik van het elektriciteitsnet. De mogelijke aanpassing van het aansluittarief wordt niet bekeken. Naar de mening van EP NL moeten die mogelijkheden in samenhang worden beschouwd.

Op dit moment is het aansluittarief alleen bedoeld om de directe aansluitkosten te dekken. Er kan overwogen worden om ook indirecte kosten aan een nieuwe aansluiting toe te rekenen. Deze indirecte kosten moeten dan zijn gebaseerd op (een deel van) de kosten voor netverzwaring die samenhangen met de nieuwe aansluiting.

Met een aansluittarief kunnen locatieprikkelers worden geïntroduceerd, mogelijk met redelijk gedetailleerde differentiatie. Met een aansluittarief is het niet mogelijk om met in de tijd dynamische tarieven de dispatch van productie te beïnvloeden. Met deze variant kan uiteraard slechts een beperkt deel van de totale netkosten worden gealloceerd aan invoeding, omdat anders het aansluittarief extreem hoog zou worden. Maar dat is ook niet nodig. Vanwege hogere prijselasticiteit van productie in vergelijking met verbruik, is het gerechtvaardigd om slechts een beperkt deel van netkosten aan invoeding te alloceren. Deze variant wordt bijvoorbeeld in Duitsland al toegepast, inclusief regionale differentiatie (zie bijvoorbeeld: [Baukostenzuschuss](#)) en wordt ook meegenomen in de lopende analyse van Bundesnetzagentur om de Duitse nettariestructuur eventueel aan te passen.

De grote voordelen van deze variant zijn:

- Er zijn geen nadelige consequenties voor bestaande productie, inclusief bestaande duurzame productie. Er is dus ook geen noodzaak voor compensatie van bestaande productiemiddelen.
- Er is geen onzekerheid over de toekomstige ontwikkeling van het tarief (het aansluittarief is immers een eenmalig tarief) en dus ontstaan er geen extra kosten voor consumenten vanwege hogere risico's.
- Er is geen nadelig effect op de liquiditeit van de groothandelsmarkt.

EP NL is geen voorstander van deze variant, ten eerste omdat het geen sinecure is om een voldoende correcte en rechtvaardige bepaling te maken van indirecte netkosten en ten tweede

omdat het eventuele positieve effect op het verlagen van de kosten van de benodigde netinfrastructuur onzeker en mogelijk gering is. Maar EP NL is wel van mening dat, vanwege de voordelen van deze variant (een aansluittarief met indirecte kosten) in vergelijking met een invoedingstarief, ACM deze variant zou moeten overwegen voordat weloverwogen besloten kan worden om een invoedingstarief in te voeren.

Overweeg aanpassing van het ITC mechanisme of gebruik CBCA

Een argument dat de ACXM noemt ten faveure van een invoedingstarief, is dat daardoor buitenlandse afnemers meer zouden gaan betalen voor gebruik van het Nederlandse net, hetgeen wenselijk zou zijn voor de uitbouw van het net op zee.

EP NL vindt die redenering niet overtuigend. Ten eerste is er geen tarief voor buitenlandse afnemers voor gebruik van het Nederlandse net, en tarieven op import of export zijn niet toegestaan. Ten tweede is niet evident dat buitenlandse afnemers meer zouden moeten bijdragen aan de kosten van het Nederlandse net. De netten in het buitenland worden immers ook uitgebreid waarvan ook Nederlandse consumenten profiteren. Ten derde is er al een mechanisme (ITC mechanisme) om netkosten tussen landelijke netbeheerders te herverdelen, zodat de kosten van de elektriciteitsnetten in landen die relatief zwaar worden belast voor transit, import en export voor een deel worden gedragen door netgebruikers in andere landen. Als de ACM van mening is dat die herverdeling van netkosten verbeterd moet worden, dan kan de ACM een voorstel opstellen om het huidige ITC-mechanisme te herzien en dat voorstel bespreken met de andere toezichthouders in de EU.

Ten slotte kan Nederland gebruik maken van de "cross-border cost allocation (CBCA)". Dat is een regulatorisch gereedschap (geïntroduceerd met EU Verordening 2022/869) om de implementatie van project van common interest te faciliteren.

Geen juridische noodzaak voor invoering invoedingstarief

EP NL ziet geen dwingende juridische redenen om een invoedingstarief in te voeren. Nettarieven moeten kostenreflectief zijn (artikel 18 van EU Verordening 2019/943). Dat betekent dat de tarieven de netkosten moeten weerspiegelen. Er mogen bijvoorbeeld geen andere kosten dan netkosten via de nettarieven worden gealloceerd aan netgebruikers. Het betekent echter niet dat invoeding een nettatarief moet betalen. De huidige tarieven zijn dus al kostenreflectief.

Toepassing van het kostenveroorzakingsprincipe wordt niet genoemd in artikel 18 van EU Verordening 2019/943. Bovendien is onduidelijk wat de consequenties zouden moeten zijn indien men dat principe wel zou willen toepassen. Er is dan geen dwingende reden om netgebruikers die invoeden net zo te behandelen als netgebruikers die elektriciteit afnemen. Productie- en opslagmiddelen vormen een andere categorie netgebruikers dan consumenten. Productie en opslag dient de levering van elektriciteit aan consumenten, waardoor bijvoorbeeld hogere kosten voor productie en opslag uiteindelijk via de elektriciteitsrekening bij consumenten belanden.

De ACM onderkent dat het bevorderen van systeemefficiëntie één van de uitgangspunten is voor de keuze van de tariefstructuur. Bij de beoordeling van tariefstructuren moet onder systeemefficiëntie niet alleen een efficiënt ontwerp van het net en benutting daarvan worden verstaan. De EU Verordening noemt "algehele systeemefficiëntie". Het gaat dus om het elektriciteitssysteem als geheel en niet alleen om het elektriciteitsnet. De ACM moet tariefstructuren

vaststellen met inachtneming van onder andere het belang van het betrouwbaar, duurzaam en doelmatig functioneren van de elektriciteitsvoorziening.

Mocht dus blijken dat een invoedingstarief leidt tot hogere kosten voor de elektriciteitsvoorziening als geheel, ondanks dat de kosten voor het elektriciteitsnet dalen, dan dient te worden afgezien van de invoering van een invoedingstarief.